

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O LOKALNI SAMOUPRAVI

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejetje zakona

Odpoklic je postopek neposredne demokracije, ki omogoča pristojnemu organu ali določenemu številu državljanov, da se opravi glasovanje o odpoklicu s funkcije pred iztekom mandata. Postopek je običajno sestavljen iz pobude in glasovanja. Na splošno lahko glede na stopnjo vključenosti državljanov v postopku navedemo dva temeljna načina odpoklica; to je t. i. popolni odpoklic, v katerem državljanji sodelujejo v začetni fazi - pobudi in pri samem odločanju za odpoklic in t. i. nepopolni (mešani) odpoklic, kjer državljanji sodelujejo le v eni fazi ali v fazi sprožitve postopka ali v fazi glasovanja. Obe vrsti odpoklica je mogoče uporabiti na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, in oba tipa se lahko uporabljata bodisi za funkcionarje izvršilne in zakonodajne veje oblasti.

Položaj župana se po državah razlikuje, kar izhaja tudi iz različnih načinov pridobitve županske funkcije. V večini evropskih držav so volitve županov posredne (Belgija, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francija, Litva, Španija, Švedska itn.), župana izvoli predstavniški organ - svet lokalne skupnosti. Med možnimi načini pridobitve županske funkcije so tudi neposredne volitve županov, ki pa so v državah članicah Evropske unije redkejšje. Ureditev odpoklica funkcije župana v nekaterih izmed njih prikazujemo v nadaljevanju.

V državah, kjer so volitve županov posredne, običajno poznajo institut (ne)zaupnice na lokalni ravni. Sprožijo jo člani predstavniškega organa.

V državah z neposrednimi volitvami županov pa imajo lahko urejen odpoklic, ki ga lahko sprožijo: predstavniški organ občine, državni organ ali volivci z ljudskim glasovanjem.

Neposredne volitve županov imamo tudi v Sloveniji in potekajo po dvokrožnem večinskem sistemu. Za župana je izvoljen kandidat, ki je dobil večino veljavnih glasov. Če noben kandidat ni dobil večine glasov, se opravi drugi krog volitev med kandidatoma, ki sta dobila največ glasov. Redne volitve županov se opravijo hkrati z rednimi volitvami v občinske svete. Mandat traja štiri leta.

Veljavni Zakon o lokalni samoupravi (v nadaljevanju: ZLS) vsebuje določbe, ki urejajo predčasno razrešitev župana, ki je ukrep nadzorstva zakonitosti dela občinskih organov. Razlog za začetek postopka za predčasno razrešitev župana, ki jo opravi Državni zbor Republike Slovenije, je neizvrševanje odločb ustavnega sodišča ali pravnomočnih odločb sodišča, pristojnega za upravne spore, ki županu nalagajo z ustavo in zakonom skladno ravnanje. O razrešitvi odloča Državni zbor na predlog vlade. Preden izda sklep o razrešitvi župana, mora Državni zbor opozoriti župana na njegovo nezakonito ravnanje ter mu predlagati, kako naj v primernem roku te nezakonitosti odpravi. Če župan ravna v skladu z opozorilom, Državni zbor postopek o razrešitvi s sklepom ustavi. Če se ugotovi, da razlogi niso odpravljeni in da so bili uporabljeni že vsi milejši zakoniti ukrepi in da je predčasna razrešitev župana v danem primeru primeren in nujen ukrep za zagotovitev lokalne samouprave v občini, se župana razreši. Župan lahko v 30 dneh vloži zahtevo za presojo ustavnosti sklepa Državnega zbora. Če zahtevi ni ugodeno ali ta ni bila vložena v roku, se župana razreši. Razpišejo se predčasne volitve. Nujne naloge iz županove pristojnosti do izvolitve novega župana opravlja podžupan oziroma član občinskega sveta, ki je

določen za začasno opravljanje funkcije župana. V kolikor bi hkrati razpustili občinski svet in razrešili župana, pa imenuje vlada začasnega upravitelja, ki do izvolitve novih občinskih organov opravlja nujne naloge (členi 90.b in 90.c in 90.č veljavnega ZLS).

ZLS pa ne ureja pravne podlage za odpoklic župana, kot izrazom zagotavljanja politične odgovornosti župana volivcem. S periodičnostjo volitev je namreč politična odgovornost omejena na redne lokalne volitve, ki so vsake štiri leta. Dogajanja v zadnjih nekaj letih, ki so povezana predvsem z vprašanji osebne integritete nekaterih nosilcev županske funkcije, nemočjo nadzornih institucij za hitro ukrepanje ter z izjalovljenimi pričakovanji volivcev, zahtevajo oblikovanje pravne podlage za predčasni odpoklic župana.

Poleg tega velja opozoriti, da je na podlagi analiz in ugotovitev stanja na področju korupcije v Republiki Sloveniji, Komisija za preprečevanje korupcije podala 15 ključnih predlogov za izboljšanje položaja oziroma omejitev tveganja za korupcijo (»Predlogi za soočenje s sistemsko korupcijo«). Zato je vlada mag. Alenke Bratušek sprejela Program ukrepov vlade za preprečevanje, odkrivanje in pregon korupcije. Dokument vsebuje tudi odziv vlade na predloge komisije, med katerimi je tudi institut odpoklica župana:

II. PREDLOGI KOMISIJE ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

II. 1. 11 Odpoklic župana

Opis: odpoklic župana na zahtevo in z glasovanjem volivcev. Primerjalno pravni pregled ureditev lokalne samouprave v državah članicah Evropske unije pokaže, da ureditve poleg razlogov za predčasno prenehanje mandata, ki izvirajo iz osebnih okoliščin funkcionarja in skrajnih ukrepov nadzora državnih organov, ki temeljijo na nespoštovanju zakonov, poznajo tudi institute, ki temeljijo na politični odgovornosti lokalnih funkcionarjev volivcem in imajo za posledico prenehanje njihovega mandata. Tak institut je odpoklic (ang. recall, včasih tudi recall referendum ali representative recall). Gre za z zakonom urejen postopek, s katerim volivci odstranijo izvoljenega funkcionarja pred iztekom mandata z ljudskim glasovanjem. Opravi se z referendumom ali z glasovanjem o nezaupnici. Odpoklic z referendumom je zrcalna slika volitev, nezaupnica pa je lahko z zakonom predvidena posledica zavrnitve politike, programa ali druge odločitve z odločanjem volivcev o njej na referendumu.

Mnenje vlade: vlada podpira predlog in bo pripravila spremembo Zakona o lokalni samoupravi.

Način izvedbe: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi bo dopolnjen z novelo, ki bo uvedla možnost odpoklica župana na podlagi iniciative volivcev.

Cilj: odpoklic župana na zahtevo volivcev.

Rok za izvedbo: junij 2014

2. Cilji, načela in pogloblitve rešitve predloga zakona

2. 1. Cilji

S spremembami in dopolnitvami se zasleduje cilj, da funkcije poslanca, predsednika vlade, ministra, državnega sekretarja, predsednika države, državnih svetnikov, županov in občinskih svetnikov ne more opravljati posameznik, ki je pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Med možnostmi, ki so izraz pravice do sodelovanja pri vprašanjih lokalne oblasti, nedvomno spada tudi pravica volivcev, da odpokličejo voljene funkcionarje, ki to oblast izvajajo. Zato je treba omogočiti ljudem, da pred iztekom mandata preverijo ali župan še uživa podporo večine volivk in volivcem.

Občanom (volivcem) se zaradi odprave administrativnih ovir in približevanja načina izvedbe referendumu, kot enega od temeljev neposredne demokracije v samoupravni lokalni skupnosti, omogoči oddajanje podpore zahtevi za razpis referendumu v samoupravni lokalni skupnosti na način osebne podpisanja, ne zgolj v fizični obliki, temveč tudi preko enotnega državnega portala e-uprava z varnim elektronskim podpisom.

Po zakonu imajo reprezentativna združenja občin mesto v predstavništvih za sodelovanje z državnimi organi ter v mednarodnih organizacijah občin in drugih mednarodnih organizacijah. S predlagano dopolnitvijo se tudi mestnim občinam omogoča pridobitev statusa reprezentativnosti ter uveljavljanje vseh pravic in hkrati dolžnosti, ki iz tega izhajajo.

2. 2. Načela

Osnovna načela so načelo ljudske suverenosti, načelo demokratične države in načelo ljudske iniciative. Vsa oblast izhaja iz ljudstva in se uresničuje v njegovem interesu. To pomeni, da tako kot lahko ljudje izvolijo svoje predstavnike, jim mora biti omogočeno, da pod čim bolj enakimi pogoji tudi predčasno razrešijo svoje predstavnike, ki so izgubili njihovo zaupanje.

Z vidika načela z vidika načela enakosti in z vidika ustavnega koncepta mestne občine se dopolnjuje določba, ki omogoča pridobitev statusa reprezentativnosti tudi združenju mestnih občin.

2. 3. Poglavitne rešitve predloga zakona

S 1. členom predloga zakona se pogoje za prenehanje funkcije občinskega svetnika in župana izenačuje z ostalimi vloženi predlogi. Tako se določa, da županu ali občinskemu svetniku preneha med drugim preneha mandat, če mu je odvzeta poslovna sposobnost ali je pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Položaj župana se po državah razlikuje. V nekaterih državah je župan neposredno izvoljen, drugje ga lahko izvoli predstavniški organ lokalne skupnosti (občinski svet). Uveljavljeni pa so še nekateri drugi načini pridobitve županske funkcije.

Tako kot imajo države različno urejeno izvolitev župana imajo različno urejen tudi predčasno prenehanje mandata župana.

Način predčasnega prenehanja mandata je predvsem odvisen od tradicija lokalne samouprave, ki jo ima neka država, struktura lokalne samouprave (eno ali več nivojska lokalna samouprava), način pridobitve funkcije župana ipd.

Mandat župana običajno ne more biti prekinjen zaradi politične odgovornosti. Poznani pa so nekateri načini predčasnega prenehanja mandata župana, na primer zaradi izrečene nezaupnice v občinskem svetu ali zaradi odpoklica »recall« npr. v nekaterih državah ZDA. (Grad, 1998:46)

Največkrat je nezaupnica oz. razrešitev župana opredeljena pri modelih, kjer župana izvoli/imenuje občinski svet, ki ga nato lahko razreši z določeno večino (na primer 2/3 večino).

Predlog odpoklica, ki se kot predlog pojavlja v Sloveniji, je podoben modelu odpoklica, ki ga uporabljajo nekatere države ZDA, t. i. "recall" kjer se zbere določen odstotek podpisov volivk in volivcev. V primeru, da pobudnikom uspe zbrati podpise, se izvede

referendum o županu in če je proti njemu na referendumu 51% tistih, ki se udeležijo volitev, župan pade.

Veljavni ZLS kot že omenjeno ne predvideva instrumenta za odpoklic župana kot neposredno izvoljenega funkcionarja. Zato zakonski okvir za spodbujanje sodelovanja občanov pri sprejemanju odločitev v občini nadgrajujemo z ureditvijo odpoklica župana (novi 42. a člen), v skladu s katero lahko občani odpokličejo župana enkrat med mandatom in sicer v obdobju po preteku dvanajstih mesecev od dneva nastopa mandata in najkasneje dvanajstih mesecev pred potekom mandatne dobe, če so izpolnjeni z zakonom določeni pogoji glede števila volivcev v občini, ki podprejo pobudo, zahtevajo glasovanje o odpoklicu in se udeležijo glasovanja. Število podpisov podpore zahtevi je odvisno od števila prebivalcev v občini tako, da odstotek volivcev, ki naj zahtevo podprejo, pada od 30 % v občini z do 5.000 prebivalcev do 10 % volivcev v občini z več kot 100.000 prebivalci. Odločitev volivcev za odpoklic župana je sprejeta, če se glasovanja udeleži več kot 90% števila volivcev, ki so glasovali v prvem krogu za zadnjih rednih volitvah za župana, in če za odpoklic glasuje večina volivcev, ki so glasovali. Županu predčasno preneha mandat z dnem objave poročila o izidu glasovanja v uradnem glasilu občine. S tem dnem pa pričnejo teči tudi roki za razpis nadomestnih volitev župana skladno z ZLS.

V novem petem odstavku 47. člena Zakona o lokalni samoupravi se določa, da lahko volivci dajo podporo zahtevi za razpis referendumu tudi preko enotnega državnega portala e-uprava z varnim elektronskim podpisovanjem, kadar se v postopku referendumu v samoupravni lokalni skupnosti župan odloči za način dajanja podpore volivcev z osebnim podpisovanjem.

Po zakonu imajo reprezentativna združenja občin mesto v predstavništvih za sodelovanje z državnimi organi ter v mednarodnih organizacijah občin in drugih mednarodnih organizacijah, na primer v odboru regij EU in kongresu lokalnih in regionalnih oblasti pri Svetu Evrope. Status reprezentativnosti je pomemben, saj združenja z njim na mnogo področjih pridobivajo nova zakonska pooblastila, na primer mesto v komisiji za pritožbe zaposlenih v občinah po zakonu o javnih uslužbencih, mesto v pogajalski skupini vlade za pogajanja o kolektivnih pogodbah, mesta v delovnih skupinah za pripravo različnih podzakonskih aktov.

Na podlagi navedenega se z dopolnitvijo sedmega odstavka 86.a člena veljavnega zakona omogoča pridobitev statusa reprezentativnosti tudi združenju mestnih občin. Razlog posebne določbe je v posebnih interesih mestnih občin. Na podlagi te določbe bo status reprezentativnosti lahko pridobilo Združenje mestnih občin Slovenije, ki ga je že maja 2010 ustanovilo osem od enajstih mestnih občin in sicer Ljubljana, Koper, Nova Gorica, Kranj, Novo mesto, Velenje, Slovenj Gradec in Ptuj. Združenju se je v začetku leta 2015 kot zadnja pridružila še Mestna občina Maribor. ZMOS, ki je bil ustanovljen z namenom, da bi bolje predstavljal in uveljavljal interese mestnih občin, ki imajo zaradi svoje velikosti in položaja nekoliko specifično vlogo, skoraj pet let po ustanovitvi še vedno ni reprezentativna organizacija.

3. Ocena finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva

3. 1. Ocena finančnih posledic za državni proračun

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun.

3. 2. Ocena finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva

Sprejem predlaganega zakona ne bo imel posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenost predlagane ureditve v pravu Evropske unije

4. 1. Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije niti ni z njim v nasprotju.

4. 2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

V decembru 2012 je Raziskovalno – dokumentacijski sektor Državnega zbora Republike Slovenije pripravil pregled predčasnega prenehanja županske funkcije - odpoklic župana v državah članicah Evropske unije.

Avstrija

V zveznih deželah se sistem volitev znotraj države razlikuje. To pomeni, da je župan lahko voljen neposredno ali posredno, odvisno od deželne zakonodaje. Nekatere dežele poznajo institut odpoklica oziroma razrešitve lokalnih funkcionarjev. V deželi *Burgenland* je župan neposredno izvoljen in lahko ga razrešijo z referendumom. Odpoklic župana ureja 26. člen Zakona o lokalni samoupravi (*Burgenländischen Gemeindeordnung*).

Postopek za odpoklic začnejo občinski svetniki. Zahteva mora biti v pisni obliki, podpisati jo mora najmanj četrtina občinskih svetnikov. Sledi glasovanje v občinskem svetu, kjer je za razpis referenduma o odpoklicu župana potrebna najmanj dvotretjinska večina. Za odstavitev župana je nato na referendumu potrebna večina glasov volivcev pri najmanj 40 % udeležbi.

Zakon ureja tudi institut nezaupnice. Župan lahko izgubi mandat, če svetniki izglasujejo nezaupnico. Predlog za nezaupnico mora podpisati najmanj četrtina članov sveta. Odloča se na tajnem glasovanju (*Burgenländischen Gemeindeordnung*).

Nemčija

Normativno urejanje lokalne samouprave in tudi statusa županov (*Bürgermeister* oziroma *Oberbürgermeister* v večjih mestih) je v pristojnosti zveznih dežel. Skupna značilnost je, da so župani od 90. let prejšnjega stoletja voljeni neposredno po vzoru dveh južnih nemških dežel (Bavarska in Baden-Württemberg), kjer je bila takšna ureditev tradicionalna.

Tudi v Nemčiji je odpoklic županov v posameznih zveznih deželah različno urejen. Razlogov za pričetek postopka za odpoklic župana v večini zveznih dežel ni treba utemeljevati (lahko so le politični). Izjemi sta obe južni nemški deželi, kjer je odpoklic župana možen le na podlagi njegove kazenske ali disciplinske odgovornosti. Postopek odpoklica župana se praviloma v vseh zveznih deželah začne na pobudo (določenega odstotka članov) lokalnega sveta, kjer se po kasnejši odločitvi lokalnega sveta lahko razpiše referendum. V nekaterih zveznih deželah se lahko začne postopek za odpoklic župana tudi na podlagi pobude občanov. Pobudi članov lokalnega sveta z določenim časovnim zamikom sledi odločitev lokalnega sveta o razpisu referenduma, ki mora biti praviloma sprejeta s kvalificirano večino (ki je običajno višja od deleža članov sveta, ki je potreben za pobudo).

Za sprejem odločitve o razpisu referenduma mora v zveznih deželah: Brandenburg, Hessen, Mecklenburg-Predpomorjanska, Severno Porenje-Vestfalija, Porenje-Pfalška, Schleswig-Holstein, Turingija in Posarje ta večina znašati vsaj 2/3 članov lokalnega

sveta, v deželah Spodnja Saška in Saška pa najmanj 3/4 članov, v deželi Saška-Anhalt pa najmanj 3/4 prisotnih članov lokalnega sveta. V štirih zveznih deželah (Brandenburg, Saška, Schleswig-Holstein in Severno Porenje-Vestfalija) se lahko postopek za razrešitev župana začne tudi na podlagi pobude občanov (lokalnih volivcev). Podrobneje je prikazan primer dveh zveznih dežel, in sicer zvezne dežele Brandenburg, kjer je ta možnost že dalj časa uveljavljena, ter primer dežele Severno Porenje-Vestfalija, kjer je ta možnost bila uveljavljena pred. Odločitev o odpoklicu župana je sprejeta, če se tako na referendumu odloči večina tistih volivcev, ki so glasovali. Ob tem pa je kot dodaten pogoj določen tudi kvorum (v obliki odstotka volilnega telesa - vseh volivcev), ki se mora referendumu udeležiti, da je ta veljaven. Kvorum znaša od 20 % volivcev v deželi Schleswig-Holstein, 25 % v deželah Brandenburg in Spodnja Saška, med 30 % - 50 % pa znaša v deželah: Hessen, Porenje-Pfalška, Sachsen-Anhalt, Turingija in Posarje. Za zvezno deželo Mecklenburg-Predpomorjanska velja, da se mora za veljavnost referendumu udeležiti vsaj tretjina volivcev, pri čemer se mora za odpoklic župana izreči najmanj dve tretjini udeležencev referendumu. Za zvezno deželo Severno Porenje-Vestfalija velja, da se mora za odpoklic župana izreči najmanj 25 % vseh volivcev in hkrati tudi večina udeležencev referendumu (Bundeszentrale für politische Bildung, spletno mesto).

V zvezni deželi *Brandenburg* je bilo med leti 1994 in 1998 izvedeno veliko referendumov za odpoklic županov (skoraj 10% županov je moralo predčasno zaključiti svoj mandat). Kasneje, ko so z novo zakonodajo zaostri pogoje za razrešitev županov (predvsem kvorum), se je število tovrstnih referendumov zmanjšalo. Po veljavni ureditvi odpoklic župana ureja 81. člen Zakona o lokalnih volitvah v zvezni deželi Brandenburg (*Gesetz über die Kommunalwahlen im Land Brandenburg - Brandenburgisches Kommunalwahlgesetz - BbgKWahlG*) iz julija 2009, ki je bil spremenjen februarja 2012. Odpoklic župana se lahko začne na podlagi pobude občanov (*Bürgerbegehrens*) ali predstavniškega telesa (*Vertretung*) lokalne skupnosti. V primeru, če poda pobudo za referendum zakonodajno telo lokalne skupnosti, jo mora predlagati najmanj polovica vseh njegovih članov, odločitev o razpisu referendumu pa mora sprejeti najmanj z dvotretjinsko večino. Med predlogom in odločitvijo predstavniškega telesa mora miniti najmanj en mesec in največ tri mesece. V primeru pobude občanov za referendum o odpoklicu župana morajo biti v roku enega meseca pred posredovanjem pobude zbrani podpisi občanov, in sicer:

- v lokalnih skupnostih do 20.000 prebivalcev najmanj 25 % vseh volivcev,
- v lokalnih skupnostih nad 20.000 prebivalcev do 60.000 prebivalcev najmanj 20 % vseh volivcev
- v lokalnih skupnostih nad 60.000 prebivalcev najmanj 15 % vseh volivcev.

Pobuda mora biti posredovana predsedniku volilne komisije. Pobuda mora vsebovati:

- naslov pobude, iz katerega je nedvoumno razvidno, da gre za pobudo občanov,
- ime, priimek, datum rojstva, stalno in začasno bivališče pobudnikov,
- lastnoročni podpis pobudnikov,
- datum podpisa.

Referendumsko vprašanje mora biti postavljeno tako, da se nanj lahko odgovori z "DA" ali "NE". Župan je odpoklican, če tako odloči večina glasov volivcev na referendumu, ki pa mora obsegati najmanj četrtno vseh volivcev.

V zvezni deželi *Severno Porenje-Vestfalija* področje odpoklica župana ureja 66. člen Zakona o lokalnih skupnostih za Severno Porenje-Vestfalijo (*Gemeindeordnung für das Land Nordrhein-Westfalen (GO NRW)*) iz julija 2009, ki je bil spremenjen oktobra 2012. Odpoklic se lahko začne na podlagi pobude občanov ali sveta (*Rat*) lokalne skupnosti. V primeru pobude sveta lokalne skupnosti za referendum o odpoklicu župana, mora pobudo predlagati najmanj polovica vseh njegovih članov, odločitev o razpisu referendumu pa mora biti sprejeta z najmanj

dvotretjinsko večino. Med predlogom in odločitvijo sveta morata miniti vsaj dva tedna. Po odločitvi mestnega sveta lahko župan v roku enega tedna poda pisno izjavo o odstopu s funkcije, ki ima pravno veljavo odpoklica župana, ne da bi se o tem izvedel referendum. V primeru pobude občanov za referendum o odpoklicu župana mora biti število zbranih podpisov naslednje:

- v lokalnih skupnostih do 50.000 prebivalcev najmanj 20 % vseh volivcev,
- v lokalnih skupnostih nad 50.000 prebivalcev do 100.000 prebivalcev najmanj 17,5 % vseh volivcev,
- v lokalnih skupnostih nad 100.000 prebivalcev najmanj 15 % vseh volivcev.

V primeru, da to zahteva lokalni svet z 2/3 vseh svojih članov, lahko poseben nadzorni organ (*Aufsichtsbehörde*) v času trajanja postopka odpoklica župana suspendira z njegove funkcije. Župan je odpoklican, če se o tem izreče večina udeležencev referendumu, s tem da mora ta večina predstavljati najmanj 25 % vseh volivcev. Mandat župana se konča na koncu tistega dneva, ko volilna komisija razglasi rezultat referendumu s katerim je bil župan odpoklican.

Poljska

Leta 2002 je bil sprejet Zakon o neposrednih volitvah županov in drugih članov izvršilne oblasti (*Act on the direct election of mayors and communal executive officers*). Od tedaj je mogoče župana z referendumom odpoklicati. Referendum o odpoklicu predlaga občinski svet. Referendum se izvede, če ni bil sprejet proračun ali zaradi drugih razlogov. Predlog mora podpreti 25 % svetnikov, potrebno pa je tudi mnenje revizijske komisije. Svetniki o predlogu glasujejo poimensko. Za uveljavitev referendumu je potrebna 60 % večina članov sveta. V izogib zlorabam je bila vpeljana posebna omejitev, in sicer, če se glasuje o predlogu za izvedbo referendumu za odpoklic na pobudo sveta in iz razlogov, ki niso v povezavi s proračunom in če temu predlogu nasprotuje več kot polovica glasov, potem se mandat ne prekinja.

Če podajo pobudo za odpoklic volivci, referendum velja, če je pobudo podprlo vsaj 10 % volivcev v občini, udeležba na volitvah mora biti 30 %. Po letu 2002 so bile referendumu pobude za razrešitev župana pogoste. V letih 2002-2006 je bilo 92 referendumov za odpoklic, 72 za izvršilnega organa občine (v 20 primerih za oba organa - za župana in za lokalni svet).

Romunija

Prenehanja mandata župana ureja pa ga več zakonov. Najbolj pomembna sta Zakon o lokalni javni upravi (*Lege nr.215 din 23 aprilie 2001, Legea administrație publice locale*) iz leta 2001 (v nadaljnjem besedilu Zakon 215/2001), ki je bil dopolnjen leta 2006 (v nadaljnjem besedilu Zakon 286/2006) ter Zakon o statusu lokalnih skupnosti (*Lege privind Statutul așilor locali - 393/2004*) iz leta 2004 (V nadaljnjem besedilu Zakon 393/2004). Zakon 393/2004 v 15. členu določa, da županu preneha mandat, če:

1) ne zapriseže,

2) predčasno pa županu preneha mandat v primeru:

- da odstopi,
- nastopa nezdržljivosti funkcije župana,
- spremembe bivališča v drugo teritorialno enoto,
- odvzema prostosti na podlagi pravnomočne obsodbe,
- izgube opravilne sposobnosti,
- izgube volilne pravice,
- na podlagi odločitve ustavnega sodišča iz januarja 2007 v primeru odstopa od članstva v politični organizaciji, ali organizacije narodnih manjšin, na katere listi je bil izvoljen,
- smrti.

Na podlagi poročila lokalne skupnosti ali drugih ustreznih pravnih dokumentov prefekt (na podlagi 16. člena Zakona 393/2004) izda pravni akt o prenehanju mandata župana. Na podlagi Zakona 215/2001 (podrobneje urejajo to področje členi 73 do 76) županu lahko predčasno preneha mandat tudi na podlagi referendumu o odpoklicu župana. Kot določa 73. člen Zakona 215/2001 določa, da mora biti referendum za odpoklic župana organiziran v obliki zahteve prebivalcev komune (podeželske lokalne skupnosti) ali mesta, ki je naslovljena na prefekta zaradi županovega zanemarjanja splošnih lokalnih interesov ali neizvajanja zakonsko določenih uradnih dolžnosti, vključno tistih, ki se nanašajo na vlogo župana kot predstavnika države. Zahteva mora vsebovati motive za njeno predložitev ter podatke (ime, priimek, datum in kraj rojstva, številko osebne izkaznice in lastnoročen podpis) državljanov, ki zahtevajo razpis referendumu. Zahtevo mora podati pisno najmanj 25% prebivalcev, ki imajo volilno pravico. Ta odstotek mora biti dosežen v vsakem sestavnem delu komune ali mesta. Prefekt mora na podlagi 74. člena Zakona 215/2001 v 30 dneh po prejemu zahteve preveriti utemeljenost motivov za predložitev zahteve in izpolnitev drugih pogojev iz 73. člena Zakona 215/2001, preveriti pa mora tudi avtentičnost podpisov. Po preveritvi zahteve prefekt pošlje vladi (prek Ministrstva za javno upravo) predlog za razpis referendumu. O tem predlogu se izreče vlada v roku 60 dni po prejetju prefektovega predloga. Vlada mora določiti dan referendumu in mora o tem z dovoljenjem prefekta obvestiti prebivalce komune oziroma mesta. Stroški izvedbe referendumu bremenijo proračun lokalne skupnosti. V 75. členu Zakona 215/2001 je določeno, da mora biti referendum izveden skladno z zakonom in z dovoljenjem prefekta, pri čemer sodelujejo strokovne službe lokalnih svetov. Referendum je veljaven (na podlagi 76. člena Zakona 215/2001), če se ga udeleži večina (en volivec več od polovice) volilnih upravičencev. Župan je odpoklican pred iztekom mandata, če se za odpoklic izreče večina (en volivec več od polovice) vseh volilnih upravičencev. V primeru, da je župan predčasno razrešen, vlada na predlog prefekta (na podlagi 6. odstavka 72. člena Zakona 215/2001) določi dan za organizacijo volitev novega župana znotraj 30 dnevne roka po prenehanju mandata razrešenega župana.

Slovaška

Tretji odstavek 69. člena ustave med drugim določa, da je župan (*starosta*) neposredno voljen za štiriletno obdobje, v tem odstavku pa je predpisano tudi to, da mora vzroke in način za odpoklic župana pred iztekom njegovega mandata določiti zakon. Podrobneje ureja odpoklic župana Zakon o lokalni samoupravi (*Zákon o obecnomzriadeni* 369/1990) iz leta 1990, ki je bil spremenjen leta 2002 in 2010. V 13.a členu tega zakona so navedeni naslednji razlogi za prenehanje mandata župana, med katerimi je tudi možnost lokalnega referendumu:

- odklonitev prisege,
- dokončanje mandata,
- odstop,
- pravnomočna obsodba za naklepno kaznivo dejanje,
- izguba ali delna izguba opravilne sposobnosti,
- razglasitev rezultata lokalnega referendumu o razrešitvi župana (*referendum za odvolanie starostu obce*), s katerim je bil župan odpoklican,
- sprememba bivališča župana (izven vasi ali mesta, kjer je opravljal svojo dolžnost),
- nezdržljivosti županske funkcije z nekaterimi drugimi funkcijami ali službami (naštete so v tretjem odstavku 13. člena tega zakona) v roku do 30 dni,
- smrt župana,
- ukinitve občine.

Odpoklic župana na podlagi lokalnega referendumu se začne bodisi na pobudo večine članov mestnega sveta ali pa na pobudo občanov, ki na podlagi Zakona o pravici do

peticije (*Zákon o petičnom práve 85/1990*) iz leta 1990 podpišejo peticijo. V primeru, da peticijo podpiše najmanj 30 % lokalnih volilnih upravičencev in da ta izpolnjuje pogoje iz Zakona o pravici do peticije, mora svet lokalne skupnosti na podlagi 11. člena Zakona o lokalni samoupravi razpisati referendum o razrešitvi župana. v roku 90 dni od prejetja peticije. Rezultat referenduma je veljaven, če se ga udeleži vsaj polovica volilnih upravičencev, odločitev o odpoklicu župana pa je sprejeta z navadno večino udeležencev na lokalnem referendumu. Svet lokalne skupnosti mora razglasiti rezultate lokalnega referenduma v treh dneh po prejemu zapisnika. Če je na referendumu sprejeta odločitev o odpoklicu župana, temu preneha mandat z razglasitvijo rezultata referenduma. Iz spletnih strani je razvidno več primerov tovrstnih lokalnih referendmov, tako da se lahko ugotovi, da se referendumi o odstavitvi županov dejansko tudi izvajajo.

DRŽAVE	OBLIKA	POBUDA	VELJAVNOST
Avstrija			
Burgenland	Odpoklic referendumom ali nezaupnica.	z Svetniki -1/4.	Večina glasov pri najmanj 40 % udeležbi na referendumu.
Nemčija			
Brandenburg	Odpoklic referendumom.	z Svetniki -1/2 ali volivci - št. podpisov je odvisno od števila prebivalcev v občini.	Pobudo mora podpreti 2/3 večina svetnikov. Večina glasov volivcev na referendumu najmanj 1/4 volivcev.
Severno Porenje-Vestfalija	Odpoklic referendumom.	z Svetniki -1/2 ali volivci - št. podpisov je odvisno od števila prebivalcev v občini.	Pobudo mora podpreti 2/3 večina svetnikov. Večina glasov volivcev na referendumu najmanj 1/4 volivcev.
Slovaška	Odpoklic referendumom.	z Svetniki - večina. Volivci - 30 %.	Navadna večina ob udeležbi polovice volivcev na referendumu.
Poljska	Odpoklic referendumom.	z Svetniki - 25 % ali volivci - 10 %.	60 % večina svetnikov ali 30 % udeležba volivcev na referendumu
Romunija	Odpoklic referendumom.	z Državni organ. Volivci - 25 %.	- Udeležba večine volivcev na referendumu, za mora biti vsaj polovica vseh volivcev.

5. Druge posledice, ki jih bo imel sprejem zakona

Sprejem zakona ne bo imel drugih posledic.

6. Razlogi za obravnavo po skrajšanem postopku

Predlagamo, da se predlog spremembe in dopolnitve zakona obravnava po skrajšanem postopku, ker gre za manjšo dopolnitev pogojev za kandidiranje in opravljanje javne funkcije.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V 37.a členu Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF in 14/15 – ZUUJFO) se v prvem odstavku druga in tretja alineja spremenita tako, da se glasita:

»- če mu je odvzeta poslovna sposobnost,

- če je pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti,«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»V primerih iz prve, druge in tretje alineje prejšnjega odstavka je sodišče dolžno pravnomočno odločbo posredovati občini. Zaradi ugotovitve, ali je bil član občinskega sveta, župan ali podžupan pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, lahko komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja od njih zahteva izročitev dokazila oziroma potrdila, da niso vpisani v kazensko evidenco ter določi rok za izročitev dokazila oziroma potrdila. Članu občinskega sveta, županu in podžupanu preneha mandat z dnem, ko občinski svet na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja ugotovi, da so nastali razlogi za prenehanje mandata iz prejšnjega odstavka. Zoper ugotovitev občinskega sveta lahko član občinskega sveta, župan in podžupan, ki mu je prenehal mandat, v osmih dneh od prejema sklepa vloži tožbo na upravno sodišče, ki o njej odloči v 30 dneh. O morebitni pritožbi odloči vrhovno sodišče v 30 dneh.«.

2. člen

Za 42. členom se doda nov 42. a člen, ki se glasi:

»42.a člen

»Občani lahko župana odpokličejo. Glasovanje o odpoklicu župana se lahko izvede enkrat v mandatu najprej po preteku dvanajstih mesecev od dneva nastopa mandata in najkasneje dvanajst mesecev pred potekom mandatne dobe.

Pobudo za razpis glasovanja o odpoklicu župana (v nadaljnjem besedilu: pobuda) lahko vloži vsak volivec v občini, mora pa biti podprta s podpisi najmanj 2 odstotkov števila volivcev, ki so glasovali v prvem krogu na zadnjih rednih volitvah za župana, vendar ne manj kot 15 volivcev in ne več kot 2500 volivcev v občini. Pobuda mora vsebovati zahtevo za razpis glasovanja o odpoklicu župana in vprašanje, ki se glasi:« Ali ste za to, da se izvede glasovanje o odpoklicu župana... (ime občine ter osebno ime župana)?«

Pobudo volivcev za vložitev zahteve s priloženimi overjenimi podpisi vloži pobudnik pri občinski volilni komisiji, ki s sklepom ugotovi, da je pobuda vložena v skladu s prejšnjim odstavkom, določi obrazec za podporo zahtevi za razpis glasovanja o odpoklicu župana (v nadaljnjem besedilu: zahteva) in datum, s katerim začne teči petintrideset

dnevni rok za zbiranje podpisov podpore zahtevi pred državnim organom, pristojnim za vodenje evidence volilne pravice.

Če pobuda ni oblikovana v skladu z drugim odstavkom tega člena, občinska volilna komisija pozove predlagatelje, naj pobudo v določenem roku, ki ne sme biti krajši od treh in ne daljši od osmih dni, ustrezno dopolnijo oziroma popravijo. Če tega ne storijo, občinska volilna komisija pobudo zavrne.

Če občinska volilna komisija zaradi enakega števila glasov ne sprejme odločitve, ki je nujno potrebna za izvedbo postopka, odloči glas predsednika. Če občinska volilna komisija v osmih dneh po prejemu popolne pobude ne sprejme sklepa iz tretjega odstavka tega člena, predsednik občinske volilne komisije določi obrazec za podporo zahtevi in datum, s katerim začne teči petintrideset dnevni rok za zbiranje podpisov podpore.

Vprašanje, o katerem odločajo volivci se glasi: »Ali ste za to, da županu ... (ime občine ter osebno ime župana) preneha funkcija župana?«

Volivec podpiše obrazec osebno pred pristojnim organom, ki vodi evidenco volilne pravice in je pristojen na območju občine. Ministrstvo, pristojno za evidenco volilne pravice, mora v času, ko teče rok za zbiranje podpisov, zagotoviti, da lahko volivec da podporo zahtevi v poslovnem času vsak delovni dan na vseh upravnih enotah.

Šteje se, da je zahteva vložena naslednji dan po preteku roka iz tretjega odstavka tega člena, če jo je s podpisi podprlo zadostno število volivcev in sicer najmanj:

- trideset odstotkov volivcev v občini z do 5.000 prebivalci,
- petindvajset odstotkov volivcev v občini z do 20.000 prebivalci,
- dvajset odstotkov volivcev v občini z do 50.000 prebivalci,
- petnajst odstotkov volivcev v občini z do 100.000 prebivalci in
- deset odstotkov volivcev v občini z nad 100.000 prebivalci.

Glasovanje o odpoklicu župana razpiše občinska volilna komisija v 15 dneh po vložitvi zahteve. Glasovanje se opravi v 40 dneh od dneva razpisa. Razpis se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Glasovanje izvede občinska volilna komisija v skladu z določbami zakona, ki ureja lokalne volitve.

Odločitev volivcev za odpoklic župana je sprejeta, če zanjo glasuje večina volivcev, ki so veljavno glasovali, pod pogojem, da se glasovanja udeleži več kot 90 odstotkov števila volivcev, ki so glasovali v prvem krogu na zadnjih rednih volitvah za župana.

Če je župan odpoklican, mu predčasno preneha mandat z dnem objave poročila o izidu glasovanja v uradnem glasilu občine. S tem dnem pričnejo teči roki za razpis nadomestnih volitev župana skladno z določbami zakona, ki ureja lokalne volitve.

3. člen

V 47. členu se za četrtem odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»Volivci lahko dajo podporo zahtevi za razpis referendumu tudi preko enotnega državnega portala e-uprava z varnim elektronskim podpisovanjem, kadar se župan odloči za način dajanja podpore volivcev z osebnim podpisovanjem.

Sedanji peti odstavek postane šesti odstavek.«.

4. člen

V sedmem odstavku 86. a člena se pika na koncu drugega stavka nadomesti z vejico in doda besedilo »oziroma združenje več kot polovice mestnih občin.«

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

5. člen

Določba 2. člena tega zakona se začne uporabljati po opravljenih prvih rednih lokalnih volitvah po uveljavitvi tega zakona.

6. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

S 1. členom predloga zakona se pogoje za prenehanje funkcije občinskega svetnika in župana izenačuje z ostalimi vloženi predlogi. Tako se določa, da županu ali občinskemu svetniku med drugim preneha mandat, če mu je odvzeta poslovna sposobnost ali če je pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

V primerih, ko članu občinskega sveta, županu in podžupanu kot članu občinskega sveta preneha mandat zaradi izgube volilne pravice, odvzema poslovne sposobnosti ali kadar je pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, je sodišče dolžno pravnomočno odločbo posredovati občini. Zaradi ugotovitve, ali je bil član občinskega sveta, župan ali podžupan pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, lahko komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja od njih zahteva izročitev dokazila oziroma potrdila, da niso vpisani v kazensko evidenco ter določi rok za izročitev dokazila oziroma potrdila. Članu občinskega sveta, županu in podžupanu preneha mandat z dnem, ko občinski svet na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja ugotovi, da so nastali razlogi za prenehanje mandata iz prejšnjega odstavka. Zoper ugotovitev občinskega sveta lahko član občinskega sveta, župan in podžupan, ki mu je prenehal mandat, v osmih dneh od prejema sklepa vložiti tožbo na upravno sodišče, ki o njej odloči v 30 dneh. O morebitni pritožbi odloči vrhovno sodišče v 30 dneh.

K 2. členu

Z novim 42. a členom se ureja odpoklic župana enkrat med mandatom in sicer v obdobju po preteku dvanajstih mesecev od dneva nastopa mandata in najkasneje dvanajst mesecev pred potekom mandatne dobe.

Pobudo za glasovanje o odpoklicu lahko poda vsak volivec, če k pobudi priloži podpise 2 % volivcev, ki so glasovali v prvem krogu na zadnjih rednih lokalnih volitvah za župana, vendar ne manj kot 15 volivcev in ne več kot 2.500 volivcev. Zahtevano število podpisov, je enako kot ga sicer določa 106. člen Zakona o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo in 45/08 in 83/12; v nadaljevanju ZLV) za določanje kandidata za župana s podpisovanjem volivcev. Poleg določenega števila podpisov volivcev so določeni še drugi obvezni elementi pobude, kot je sama zahteva za razpis glasovanja o odpoklicu župana skupaj z zakonsko opredeljenim vprašanjem, o katerem volivci odločajo na glasovanju.

Pri odpoklicu z glasovanjem volivcev gre namreč za obliko neposrednega nadzorstva volivcev nad delom župana, ki ga volivci glede na volilni sistem, ki velja za njegovo izvolitev, sprejemajo kot najodgovornejšega za lokalno samoupravo v občini. Vendar pa je treba možnost odpoklica, za katerega ni konkretno določenega razloga, kot za druge institute, ki imajo za rezultat predčasno prenehanje mandata župana, razumno omejiti. Zato je poleg zahtevanih podpisov podpore pobudi v tem členu določeno tudi potrebno število podpisov podpore zahtevi za razpis glasovanja o odpoklicu. Število podpisov podpore zahtevi mora biti večje od števila podpisov podpore pobudi, vendar pa manjše od števila glasov potrebnih za odpoklic. Zakon tako najprej določa drugačno osnovo od katere se ugotavlja, če je zahtevo s podpisi podprlo zadostno število volivcev. Za pobudo je osnova število volivcev, ki so glasovali v prvem krogu na zadnjih rednih lokalnih volitvah za župana, za zahtevo pa število volivcev v občini. Število podpisov podpore zahtevi je odvisno od števila prebivalcev v občini tako, da odstotek volivcev, ki naj zahtevo podprejo, pada od 30 % v občini z do 5.000 prebivalcev do 10 % volivcev v občini z več kot 100.000 prebivalci. Veljavnost odločitve je vezana na udeležbo volivcev na glasovanju (najmanj 90 % števila volivcev, ki so glasovali v prvem

krogu na zadnjih rednih lokalnih volitvah za župana) in število glasov za odpoklic (večina veljavnih glasov). Glede na udeležbo na zadnjih rednih lokalnih volitvah v prvem krogu in izračun glasov, ki bi bili potrebni za izvolitev župana v prvem krogu, je število podpisov podpore zahtevi za razpis sorazmerno manjše kot število glasov volivcev za odpoklic. Odločitve, ki jih je treba sprejeti v postopku razpisa glasovanja o odpoklicu so v pristojnosti občinske volilne komisije. Občinska volilna komisija je samostojen in neodvisen organ občine ter ključni volilni organ za izvedbo lokalnih volitev, ki skrbi za zakonitost lokalnih volitev in opravlja vsa pomembnejša volilna opravila. Zaradi tega se za pristojnost opravljanja vseh potrebnih opravil nanjo prenaša tudi v primeru odpoklica župana. V primeru, da občinska volilna komisija zaradi enakega števila glasov ne sprejme odločitve, ki je nujno potrebna za izvedbo postopka, odloči glas predsednika. V kolikor občinska volilna komisija v osmih dneh po prejemu popolne pobude ne sprejme sklepa, s katerim ugotovi, da je pobuda vložena skladno z zakonom ter ne določi obrazca za podporo zahtevi in datuma, s katerim začne teči 35 dnevni rok za zbiranje podpisov podpore, določi obrazec za podporo zahtevi in datum, s katerim začne teči rok za zbiranje podpisov podpore predsednik občinske volilne komisije. Prav tako občinska volilna komisija izvede preizkus pobude in sicer ali je pobuda vložena v skladu z drugim odstavkom tega člena. Določen je tudi rok za odpravo morebitnih pomanjkljivosti, ki ne sme biti krajši od treh dni in ne daljši od osmih dni. Županu predčasno preneha mandat z dnem uradne objave izida glasovanja. Taka ureditev pomeni, da do izvolitve novega župana v skladu z ZLV (nadomestne volitve), opravlja funkcijo župana podžupan oziroma drug občinski funkcionar, kot to določa 33. a člen ZLS.

K 3. členu

V novem petem odstavku 47. člena Zakona o lokalni samoupravi se določa, da lahko volivci dajo podporo zahtevi za razpis referendumu tudi preko enotnega državnega portala e-uprava z varnim elektronskim podpisovanjem, kadar se v postopku referendumu v samoupravni lokalni skupnosti župan odloči za način dajanja podpore volivcev z osebnim podpisovanjem.

Četrty odstavek 47. člena Zakona o lokalni samoupravi določa, da volivci dajejo podporo zahtevi za razpis referendumu s podpisovanjem na seznamu ali z osebnim podpisovanjem. O načinu dajanja podpore odloči župan z aktom, s katerim določi obrazec seznama ali obrazec za podporo z osebnim podpisovanjem in rok za zbiranje podpisov. Obrazca morata vsebovati jasno izraženo zahtevo za razpis referendumu. Osebno podpisovanje se izvaja pred državnim organom, pristojnim za vodenje evidence volilne pravice (upravna enota), ki overi tudi podpise volivcev na seznamu.

Namen te določbe je, da se občanom (volivcem) zaradi odprave administrativnih ovir in približevanja načina izvedbe referendumu v samoupravni lokalni skupnosti referendumom na državni ravni omogoči oddajanje podpore zahtevi za razpis referendumu v samoupravni lokalni skupnosti na način osebnega podpisovanja, ne zgolj v fizični obliki, temveč tudi preko enotnega državnega portala e-uprava z varnim elektronskim podpisom.

K 4. členu

Z dopolnitvijo sedmega odstavka 86. a člena je omogočeno, da pridobi status reprezentativnosti tudi združenje mestnih občin. Razlog posebne določbe je v posebnih interesih mestnih občin. Na podlagi te določbe bo status reprezentativnosti lahko pridobilo Združenje mestnih občin Slovenije, ki ga je že maja 2010 ustanovilo osem od enajstih mestnih občin in sicer Ljubljana, Koper, Nova Gorica, Kranj, Novo mesto, Velenje, Slovenj Gradec in Ptuj. Združenju se je v začetku leta 2015 kot zadnja pridružila še Mestna občina Maribor. ZMOS, ki je bil ustanovljen z namenom, da bi bolje predstavljal in uveljavljal interese mestnih občin, ki imajo zaradi svoje velikosti in

položaja nekoliko specifično vlogo, skoraj pet let po ustanovitvi še vedno ni reprezentativna organizacija.

Po zakonu imajo reprezentativna združenja občin mesto v predstavništvih za sodelovanje z državnimi organi ter v mednarodnih organizacijah občin in drugih mednarodnih organizacijah, na primer v odboru regij EU in kongresu lokalnih in regionalnih oblasti pri Svetu Evrope. Status reprezentativnosti je pomemben, saj združenja z njim na mnogo področjih pridobivajo nova zakonska pooblastila, na primer mesto v komisiji za pritožbe zaposlenih v občinah po zakonu o javnih uslužbencih, mesto v pogajalski skupini vlade za pogajanja o kolektivnih pogodbah, mesta v delovnih skupinah za pripravo različnih podzakonskih aktov.

K 5. členu

Novi 42. a člen, ki ureja odpoklic župana med mandatom in sicer v obdobju po preteku dvanajstih mesecev od objave izida volitev v uradnem glasilu in najkasneje dvanajst mesecev pred potekom mandatne dobe se začne uporabljati po opravljenih prvih rednih lokalnih volitvah po uveljavitvi tega zakona.

K 6. členu

Člen določa uveljavitev zakona.

ČLENI, KI SE SPREMINJAJO:

37.a člen

Članu občinskega sveta, županu in podžupanu kot članu občinskega sveta preneha mandat:

- če izgubi volilno pravico,
- če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije,
- če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev,
- če v treh mesecih po potrditvi mandata ne preneha opravljati dejavnosti, ki ni združljiva s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana,
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati dejavnost, ki ni združljiva s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana,
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati delo oziroma če v enem mesecu po potrditvi mandata ne preneha opravljati funkcije ali dela v občinski, oziroma državni upravi, ki na podlagi določb 37.b člena tega zakona ni združljiva, oziroma ni združljivo s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana.

Članu občinskega sveta, županu in podžupanu preneha mandat z dnem, ko občinski svet ugotovi, da so nastali razlogi za prenehanje mandata iz prejšnjega odstavka. Zoper ugotovitev občinskega sveta lahko član občinskega sveta, župan in podžupan, ki mu je prenehal mandat, v osmih dneh od prejema sklepa vloži tožbo na upravno sodišče, ki o njej odloči v 30 dneh. O morebitni pritožbi odloči vrhovno sodišče v 30 dneh.

Če član občinskega sveta odstopi, mu preneha mandat z dnem, ko je podal odstopno izjavo županu, županu pa, ko o svojem odstopu pisno obvesti občinski svet in občinsko volilno komisijo. Župan mora občinski svet in občinsko volilno komisijo obvestiti o odstopu člana občinskega sveta v roku osmih dni od prejema pisne odstopne izjave.

Če župan v roku iz prejšnjega odstavka ne obvesti občinskega sveta in občinske volilne komisije, lahko občinski funkcionar, ki mu je prenehal mandat, v osmih dneh od poteka roka iz prejšnjega odstavka vloži tožbo na upravno sodišče. Upravno sodišče o tožbi iz tega odstavka in tožbi iz drugega odstavka tega člena odloči meritorno v 30 dneh. O morebitni pritožbi odloči vrhovno sodišče v 30 dneh. Enako sodno varstvo lahko uveljavlja tudi kandidat za člana občinskega sveta, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen član občinskega sveta, ki mu je mandat prenehal, predstavnik kandidature oziroma predstavnik liste kandidatov za člane občinskega sveta, s katere bi bil ta kandidat izvoljen.

Postopki za nadomestitev člana občinskega sveta ali izvolitev novega župana se lahko začno po preteku roka za vložitev tožbe, če tožba ni bila vložena, po preteku roka za vložitev pritožbe zoper odločitev upravnega sodišča, če pritožba ni bila vložena, oziroma po pravnomočni odločitvi sodišča.

Če je župan imenovan:

- na funkcijo v organu državne uprave, ki izvaja nadzorstvo nad zakonitostjo oziroma nad primernostjo in strokovnostjo dela občinskih organov in občinske uprave,
- za načelnika upravne enote, ali vodjo notranje organizacijske enote v upravni enoti, na katere območju je občina,
- na položaj ali drugo uradniško delovno mesto v državni upravi, na katerem se izvršujejo pooblastila v zvezi z nadzorstvom nad zakonitostjo oziroma nad primernostjo in strokovnostjo dela občinskih organov in občinske uprave, mu po zakonu preneha

mandat župana z dnem imenovanja. O imenovanju mora župan takoj obvestiti občinski svet in občinsko volilno komisijo.

Če župan opravlja funkcijo ali delo iz prejšnjega odstavka, mu po zakonu preneha mandat župana, če ne odstopi s funkcije ali ne preneha z delovnim razmerjem. O svoji odločitvi, ali bo opravljal funkcijo župana, ali še naprej funkcijo ali delo iz prejšnjega odstavka, je župan dolžan pisno obvestiti občinski svet in občinsko volilno komisijo najkasneje v sedmih dneh po prejemu poročila o izidu volitev v občini.

47. člen

Pobudo volivcem za vložitev zahteve za razpis referendumu lahko da vsak volivec, politična stranka v občini ali svet ožjega dela občine. Pobuda mora vsebovati zahtevo za razpis referendumu, ki mora vsebovati jasno izraženo vprašanje, ki naj bo predmet referendumu, in obrazložitev. Statut občine lahko določi, da mora biti pobuda podprta s podpisi določenega števila volivcev na seznamu, ki vsebuje osebne podatke podpisnikov: ime in priimek, datum rojstva in naslov stalnega prebivališča.

Pobudnik o pobudi volivcem za vložitev zahteve za razpis referendumu pisno seznaniti občinski svet in pobudo predloži županu. Če župan meni, da pobuda z zahtevo ni oblikovana v skladu s prejšnjim odstavkom ali je v nasprotju z zakonom in s statutom občine, o tem v osmih dneh po prejemu pobude obvesti pobudnika in ga pozove, da ugotovljeno neskladnost odpravi v osmih dneh. Če pobudnik tega ne stori, se šteje, da pobuda ni bila vložena. Župan o tem nemudoma obvesti pobudnika in občinski svet.

Pobudnik lahko v osmih dneh po prejemu obvestila iz prejšnjega odstavka zahteva, naj odločitev župana preizkusi upravno sodišče. Če upravno sodišče ugotovi, da je odločitev neutemeljena, jo razveljavi. Sodišče odloči v tridesetih dneh.

Volivci dajejo podporo zahtevi za razpis referendumu s podpisovanjem na seznamu ali z osebnim podpisovanjem. O načinu dajanja podpore odloči župan z aktom, s katerim določi obrazec seznama ali obrazec za podporo z osebnim podpisovanjem in rok za zbiranje podpisov. Obrazca morata vsebovati jasno izraženo zahtevo za razpis referendumu. Osebno podpisovanje se izvaja pred državnim organom, pristojnim za vodenje evidence volilne pravice. Državni organ, pristojen za vodenje evidence volilne pravice overi tudi podpise volivcev na seznamu.

Šteje se, da je zahteva za razpis referendumu vložena, če jo je v določenem roku podprlo s svojim podpisom zadostno število volivcev.

86.a člen

Dve ali več občin lahko zaradi predstavljanja in uveljavljanja lokalne samouprave ter usklajevanja in skupnega zagotavljanja svojih interesov ustanovi združenje. Z aktom o ustanovitvi združenja določijo ustanoviteljice ime in sedež združenja, cilje in naloge združenja, pravice, obveznosti in odgovornosti združenja v pravnem prometu, zastopanje združenja, pravice in obveznosti članic, način včlanjevanja oziroma prenehanja članstva, organe združenja, financiranje združenja, nadzor nad poslovanjem in prenehanje.

Združenje lahko v imenu združenja uporabi ime "Slovenija", izpeljanko ali kratico imena Republike Slovenije, če za to pridobi dovoljenje vlade.

Akt o ustanovitvi združenja predložijo ustanoviteljice v hrambo ministrstvu, pristojnemu za lokalno samoupravo. Zahtevi za hrambo priloži pooblaščen oseba združenja

sklepe občinskih svetov o članstvu v združenju in statut združenja. Ministrstvo izda odločbo o hrambi. Akt o ustanovitvi združenja, statut združenja in izrek odločbe o hrambi objavi združenje v Uradnem listu Republike Slovenije.

Združenje občin je pravna oseba javnega prava s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, ki jih določata zakon in akt o ustanovitvi. Združenje pridobi status pravne osebe javnega prava z dnem objave iz prejšnjega odstavka.

Združenje predstavlja interese svojih članic pred državnimi organi, kadar ti oblikujejo ali sprejemajo zakone, ali druge predpise, s katerimi se določajo naloge, pravice, obveznosti in odgovornosti občin, ali se s predpisi kako drugače posega v njihove koristi.

Združenje lahko ustanovi strokovne službe za opravljanje strokovnih nalog za združenje, opravljanje informacijskih in izobraževalnih nalog in zagotavljanje strokovne pomoči občinam in zvezam občin. Združenje lahko ustanovi skupne strokovne službe, ki po pooblastilu izvajajo naloge za članice združenj.

Združenje lahko pridobi lastnost reprezentativnosti. Reprezentativno je združenje, v katerega je včlanjenih najmanj 30% občin. Reprezentativnost združenja se ugotovi v odločbi iz tretjega odstavka tega člena.

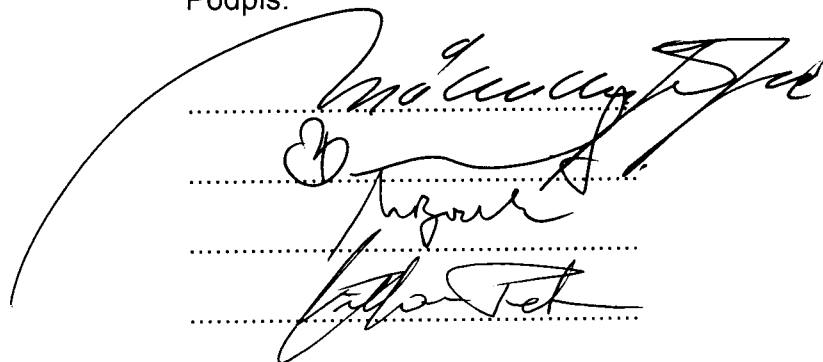
Vlada določi merila in postopek za sestavo stalnega predstavništva reprezentativnih združenj občin za sodelovanje z državnimi organi, ter njihovih delegacij v mednarodnih organizacijah občin in v drugih mednarodnih organizacijah. Pri tem upošteva načelo, da se število članov posameznih delegacij določi po proporcionalnem načelu glede velikosti združenja in zagotovi, da ima vsako reprezentativno združenje v delegaciji vsaj enega predstavnika, kadar število članov delegacije to dopušča.

Sredstva za delegacije reprezentativnih združenj v organih Sveta Evrope in Evropske unije, ki bremenijo države, se zagotovijo v državnem proračunu.

Ime in priimek:

Podpis:

1. g. Jani Möderndorfer
2. mag. Alenka Bratušek
3. mag. Mirjam Bon-Klanjšček
4. g. Peter Vilfan

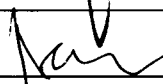
The image shows a form with four rows of dotted lines for signatures. The first row contains a large, stylized signature that appears to be 'Möderndorfer'. The second row contains a signature that appears to be 'Alenka Bratušek'. The third row contains a signature that appears to be 'Mirjam Bon-Klanjšček'. The fourth row contains a signature that appears to be 'Peter Vilfan'. The signatures are written in black ink on a white background.

Podpisi poslank in poslancev SMC

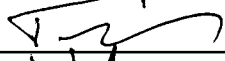
dr. Simona Kustec Lipicer

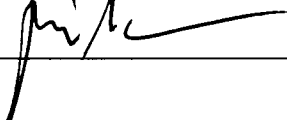
Urška Ban

Tilen Božič

dr. Milan Brglez

Erika Dekleva

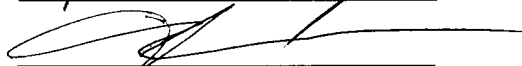
dr. Bojan Dobovšek

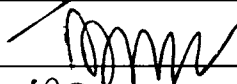
Marjan Dolinšek

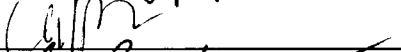
Marko Ferluga

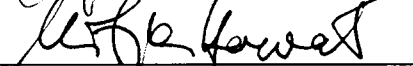
Irena Grošelj Košnik

mag. Margareta Guček Zakošek

dr. Mitja Horvat

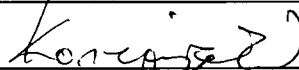
mag. Aleksander Kavčič

Anita Koleša

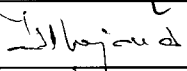
Ksenija Korenjak Kramar

Irena Kotnik

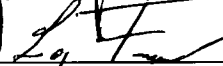
mag. Lilijana Kozlovič

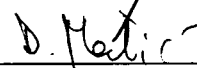
mag. Bojan Krajnc

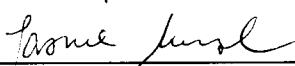
Franc Laj

dr. Dragan Matić

dr. Jasna Murgel

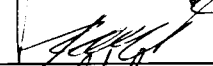
Andreja Potočnik

Ivan Prelog

Dušan Radič

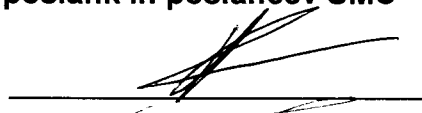

mag. Branislav Rajič

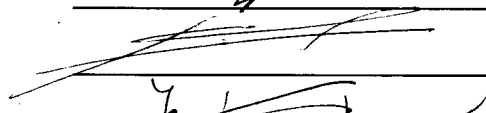

Podpisi poslank in poslancev SMC

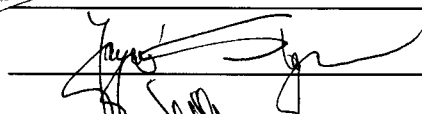
Daniilo Anton Ranc

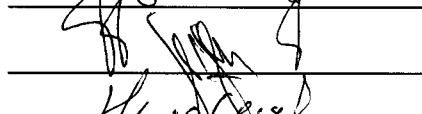
Kamal Izidor Shaker

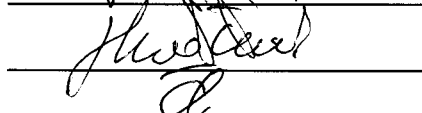
Janja Sluga

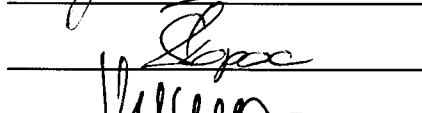
Vojka Šergan

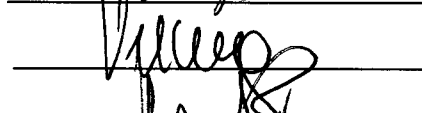
Ivan Škodnik

Maruša Škopac

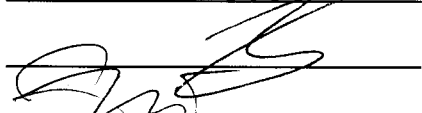
Vesna Vervega

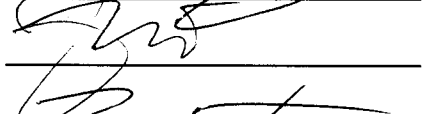
mag. Dušan Verbič

Simon Zajc

Igor Zorčič

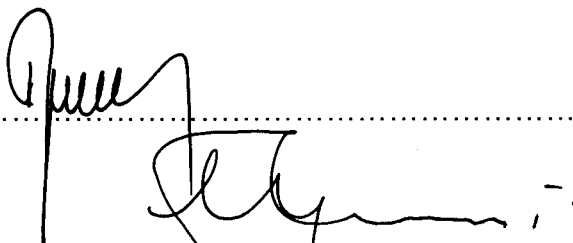
Branko Zorman

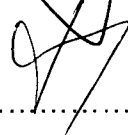
Ime in priimek

Podpis

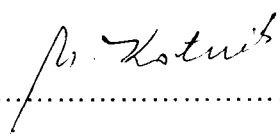
Franc Jurša

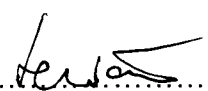
Tomaž Gantar

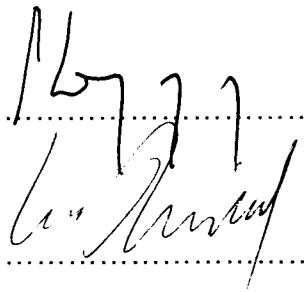
Ivan Hršak

Marjana Kotnik Poropat

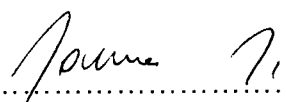
Marinka Levičar

Benedikt Kopmajer

Uroš Prikl

Primož Hainz

mag. Jana Jenko

Marija Antonija Kovačič

Podpisi poslank in poslancev:

Matjaž HAN

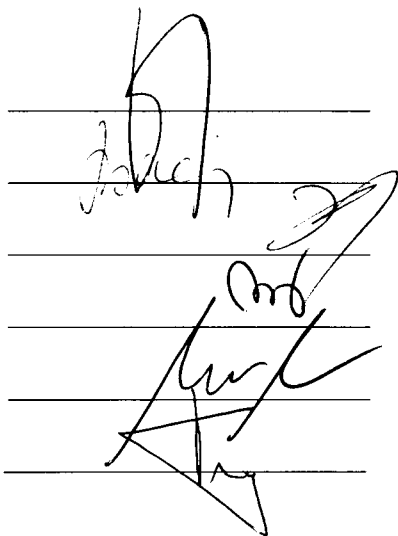
Marija BAČIČ

Andreja KATIČ

Mag. Bojana MURŠIČ

Matjaž NEMEC

Janko VEBER

The image shows six handwritten signatures, each written on a set of three horizontal lines. The signatures are: 1. Matjaž Han: A large, stylized 'H' with a vertical stroke. 2. Marija Bačič: A cursive signature starting with 'M'. 3. Andreja Katič: A cursive signature starting with 'A'. 4. Mag. Bojana Muršič: A cursive signature starting with 'M'. 5. Matjaž Nemeč: A cursive signature starting with 'M'. 6. Janko Veber: A cursive signature starting with 'J'.

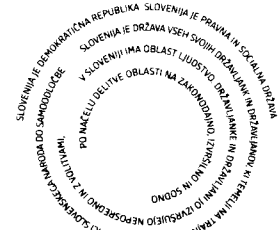

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Združena levica

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 49, f: 01 478 98 67, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Luka Mesec	
dr.Matej T. Vatovec	
Matjaž Hanžek	
Violeta Tomić	
dr.Franc Trček	
Miha Kordiš	